

La început a fost un ziar

Trebuie să vă spun de la bun început că nu fac casă bună cu gândurile îndelung chibzuite. Și asta nu de azi, de ieri. În schimb, orice gând îndrăzneț care m-a vizitat a fost bine primit, ascultat și apropiat fără ezitare. Și nu m-am îndoit vreodată de înțelepciunea îndrăznelii cu care acele gânduri mi-au trecut pragul, așa cum nu am pus la îndoială buna lor credință. Încrâncenarea cu care uneori m-au curtat nu putea decât să mă înduioșeze și să ne apropie și mai mult. Și tot ținându-le ușa deschisă, am devenit, pe nesimțite, parte din lumea lor. Urmându-le cu statornicie și deplină încredere, am deschis și am închis drumuri. Apoi am deschis altele, ca mai târziu să le închid și pe acelea. Și tot așa, din drum în drum. O viață de drumuri. Am învățat devreme că atunci când se închide o poartă, se deschide un drum. Mai trebuie să spun că am făcut bani și am pierdut bani. Am fost dăruit cu puterea de a-i face, cu priceperea de a-i pierde și cu seninătatea de a uita ce am pierdut. Motiv s-o iau de la capăt fără să preget. Niciodată nu m-am putut împotrivi unui drum care se deschide, de parcă cineva mă tot împinge de la spate. Ar fi potrivit, mai degrabă, să gândesc că drumurile m-au ales pe mine, și nu invers. Acum, când încep povestea, trebuie să fiu răbdător cu amintirile, pentru că au cale lungă de străbătut.

Pe 10 ianuarie, cam la două săptămâni de la Revoluția televizată, luam drumul Bucureștiului ca să înființez un ziar. Și timp de șase zile fac acea navetă cu bătrâna mea Dacia 1300, pe o vreme rece și umedă. În a șasea zi, mă întorceam la Râmnicu Vâlcea cu un document care mă autoriza să scot un ziar cu apariție zilnică. Demersul a fost inspirat – un ziar îți oferea

autoritate publică, respect și bani –, neinspirată s-a dovedit alegerea partenerilor. Nu am stat să cuget, cu alte cuvinte.

Când dispare o epocă istorică, cea care-i urmează vine la fel de mirată pe cât de mirată pleacă cea dinaintea ei. Cele două epoci trecuseră una pe lângă alta, amândouă mirate, una că i se stinge lumina, cealaltă orbită de prea multă lumină. Iar în acea lumină orbitoare pulsau un entuziasm și o euforie fără margini. Totul se putea face și totul se putea desface, comori așteptau ascunse dincolo de orizont, oricine putea să ridice poalele libertății ca să-i vadă volănașele. Așa se face că mai aduc lângă mine șapte băieți, împărțim acțiunile în părți egale și fiecare varsă în contul ziarului câte 20.000 de lei. Ca și suma depusă de mine. Cum 20.000 de lei era o sumă mare pentru acele vremuri sărace, fiecare face rost de bani cum poate, unii s-au dus să se împrumute de la cei care lucraseră în fostul comerț socialist, alții au apelat la foștii activiști de partid, alții, la prieteni mai chivernisiți.

Cum acea autorizație eliberată de împuterniciții statului român mă recunoaște ca proprietar de ziar, în ciuda unui contract de asociere încheiat cu ceilalți șapte, am drept de veto și putere de decizie. Drept urmare, îi numesc pe Ioan Barbu redactor-șef, pe Silviu Popescu secretar de redacție și tehnoredactor, pe Petre Ungureanu director-adjunct, iar Dan Manolăchescu, Petre Tănăsoaica, Gheorghe Smeoreanu și Petrinel Ștefănescu rămân doar redactori, urmând să primească aceleași sume de bani ca cei cu funcții. Eu eram directorul ziarului. Pe avocatul Ungureanu l-am luat ca adjunct din slăbiciunea unei amiciții de vreo cinci ani, nu că ar fi fost nevoie de acea funcție; doar să-i dau prestigiu. Așa este când treci din comunismul dezavuat în capitalism pe ghicite.

Grupul s-a încropit la repezeală și în neorânduială, fără să aibă afinități spirituale, afective, doctrinare, mulți dintre noi

necunoscându-se până în acel ianuarie; prin urmare, grupul era lipsit de coeziune. Pentru unii, elementul coeziv era banul și dorința de a-și schimba locul de muncă, pentru alții, faptul că nu mai aveau un loc de muncă. În câteva zile, le dibuisem metehnele și știam că în curând vor apărea probleme, dar speram că se vor așeza pe parcurs. Apoi, nu era timp de pierdut, trebuia să scoatem primul număr. Și, pe 19 ianuarie, apărea primul număr din „Curierul de Vâlcea”, întâiul cotidian particular din România.

*

Poate ar fi nimerit acum să afle cititorul câte ceva despre fiecare, de unde vine, ce a lucrat și ce l-a adus la acel ziar. Și am să încep cu mine. Lucrasem șaptesprezece ani în învățământ, din 1972, când am terminat Facultatea de Filologie de la Cluj, și până în 1989. Până în 1984 am predat limba română și limba franceză, dar ca urmare a unor restructurări succesive de catedră la liceul din Băbeni, sunt basculat la Casa Pionierilor, pe cercul de „Teatru școlar și cenaclu literar”. Cum aici ardeam gazul de pomână, în iunie 1989 părăsesc sistemul și-mi caut de lucru. Îmi găsesc la Agenția Teatrală, unde am în subordine doi oameni: unul vindea bilete, altul lipea afișe. Secția teatrală a Râmnicului era afiliată Teatrului de Stat din Sibiu, unde trebuia să merg o dată pe săptămână. Un lucru bun ar fi că scăpasem de naveta zilnică la Băbeni. Alt lucru bun ar fi că reluasem antrenamentele. Eram judoka, centură neagră, dar făceam și karate. Pe vremea împușcatului, împreună cu alți cinci luptători, ne inițiam în taina acestui sport în pădurea de pe dealul Capela, karatele fiind interzise. Citeam și visam să devin scriitor; aveam și ceva proză, un fragment de roman, la editura Eminescu, unde urma să apară un volum de debut colectiv. Aveam 41 de ani, nevastă și doi copii minunați.

Petre Ungureanu venea din avocatură. Prietenii îi zic Bebe. Este un bărbat de statură medie, purtător de cioc, cu oase și încheieturi puternice, cu fibră musculară sănătoasă. La vârsta potrivită, terminase o școală profesională de tâmplărie și lucrase ca tâmplar câțiva ani, apoi făcuse liceul la seral. După alți ani, când este administrator la Direcția Apelor Olt, sau supraveghează stația meteo de pe vârful Cozia, termină Dreptul la fără frecvență. Prin anul 1985 era avocat în Baroul Râmnicului. Dar avocatura devine, în scurt timp, un adevărat chin, mai complexă decât și-a închipuit, mai obositoare și mai puțin profitabilă. Descoperă că nu este făcut pentru avocatură, că bani cât ar fi vrut n-o să aibă niciodată din această profesie, așa că așteaptă un moment prielnic când să vireze în altă direcție. Are nevastă și patru copii, Camelia turnând în tipar tot ce primea de la Bebe.

La 50 de ani, Ioan Barbu depășește suta de kile. Structură elefantină, ochi mici, iscoditori și zâmbet tivit, ca o țevă sudată. Știe să-și ascundă ambițiile și este răbdător cu ele. Nu disprețuiește laudele și nici funcțiile, de orice natură ar fi. Prematur adus de spate, merge cu pași mici, urmărind mai degrabă drumul pe care calcă decât cerul de deasupra. Îl cunoșteam de prin 1976. De când terminase Filologia, nu a fost decât ziarist. La început, corespondent de pe șantierele patriei, apoi redactor la ziarul de partid al regiunii Argeș. După reîmpărțirea administrativă, când apar județele, este adus la Râmnic de Gheorghe Cîrstea, redactorul-șef al nou înființatului ziar vâlcean „Orizontul”. Cîrstea venea tot din Pitești, și Barbu devine mâna lui dreaptă. Apoi redactor-șef, după ce Gheorghe Cîrstea se înalță la cer ca urmare a unei ciroze. Redactor-șef l-a găsit și evenimentul din decembrie '89. Apropiatii îi spun „Nenea”, cu i-am zis „Ațipel”, pentru că adormea instantaneu unde-l lovea somnul, la masă, pe scaun, uneori în picioare. Ioan Barbu era căsătorit

cu învățătoarea Silvia și avea doi copii. L-am luat de la fostul ziar nu pentru că ne-ar fi fost de mare folos, cât pentru a slăbi ziarul rival.

Mezinul redacției, Silviu Popescu, terminase, cu trei ani în urmă, Filologia de la Craiova, lucrase la ziarul studentesc, unde făcuse și tehnoredactarea. Soarta și profesia l-au aruncat la Băița, în județul Cluj, ca profesor de limba română. Era opusul lui Barbu: tipul scobitoare. Slab, cu voce nazală, rebel, cum îi stă bine unui tânăr de 26 de ani, pătimaș în ale gazetăriei, zgârcit și nărăvaș, plin de idei, nu toate bune, Silviu este omul extremelor. Mai puțin când vine vorba de bani. Și când are un teanc de bani în buzunar cere țigări. Necăsătorit, dar încurcat cu o jurnalistă din Elveția, Bernadette, cu vreo 20 de ani mai în vârstă decât el, itinerantă prin România, în căutare de povești despre așa-numita Revoluție românească, Popescu miroase rapid că gazetăria acelui început de eră este și o bună afacere. Faptul că acel grup s-a încheiat cât de cât i se datorează și lui.

Al patrulea filolog din redacție, absolvent de Iași, este Dan Manolăchescu. L-am botezat „Americanul”. Avea ceva de actor american. Detașat, firesc, blondin, athletic, dantură puternică și albă, zâmbet la purtător, deloc forțat, jovial. La terminarea facultății, moldoveanul Dan se duce după ungueroaica Ildiko la Sfântu Gheorghe, unde este angajat ca redactor la ziar. Asta se întâmpla prin anul 1966. Cuplul moldo-unguresc este răsplătit pentru sentimentele de înaltă vibrație, pentru toleranță etnică și religioasă, cu un prunc de toată frumusețea, Dănuț, care asigură trăinicie cuplului până prin 1988, când Dan trece pragul unei florării din Sfântu Gheorghe și se îndrăgostește nebunește și iremediabil de florăreasa Maria, soție de ofițer de Securitate și mamă a doi copii. Și nu o lasă până nu o divorțează, divorțează și el de Ildiko, se căsătorește cu Maria și pleacă în lumea

largă, adică la Râmnicu Vâlcea, unde se transferă ca ziarist. Nimic de zis, Maria era frumoasă: frunte înaltă, păr drept, nas de vulpiță, ochi albaștri, înălțuță, gleznă subțire, purtătoare de melancolie. Dar caimacul se duce repede și se trezește excedat de gândul că noua familie nu i se potrivește, că cei doi copii mai mult îl incurcă decât îl implică. Asta se va întâmpla prin 1994. În ianuarie 1990, când l-am găsit la ziarul de partid, era un bărbat împlinit și numai bucurie. Dacă ar fi să scriu o nuvelă din povestea lui, i-aș zice *Blestemul ofițerului de Securitate*. Dar Dan are un destin bun, nu-l consumă nimic și se bucură din orice.

Petre Tănăsoaica avea la acea vreme 35 de ani și era un tânăr frumos și iubitor de poezie. Citea poezie, visa poezie și publicase un volum de poezie. Luase chiar un premiu la concursul „Mihai Eminescu”, la Botoșani. Râdea sănătos și sincer. Până în 1987, a fost bibliotecar la Băile Govora, iar soția, Georgeta, bibliotecară la Călimănești. Ne știam de vreo șase ani. După 1987, când cineva – poate Gheorghe Smeoreanu – îl ajută să ajungă redactor la „Orizontul”, ne întâlnim ocazional, dar mai aud câte ceva despre el. Intrase în lumea scriitorilor de ode. Nu l-am pizmuit și nu l-am condamnat, învățasem că fiecare se luptă cu viața în felul lui. Dar ne reîntâlnim la începutul lui ianuarie 1990. Mi s-a arătat atunci ca un om vlăguit, cu obrajii supti, trăsăturile își pierduseră liniile și se tot alungeau, iar ochii, îndrăzneți și limpezi altădată, se spălaseră și își amestecaseră culorile. Fără slujbă, sărac, abătut, apus din mândria care-l însoțise până în acea iarnă, împovărat de grija familiei... Când mi-a venit ideea să fac un ziar, a fost primul la care m-am gândit. Începușem să nu mai văd lucrurile în alb și negru.

Un om mai nechibzuit ca Petrinel Ștefănescu n-am întâlnit. Fără ocupație, necăsătorit, curtat de femei de toate vârstele, venea dintr-o familie de fotografi liber-profesioniști și se

mândrea cu un frate student la Filologia clujeană. Alcool, femei, talent irosit prin cele mai obscure locuri, recitând pe scena festivalurilor, născocind poezii prin cărciumi și uitându-le imediat, cheltuitor de timp fără măsură, inteligent, autodidact, prieten cu toată lumea, gazetar înăscut, fără să fi lucrat la vreun ziar. L-a adus Petre Tănăsoaica la prima întâlnire cu viitorul colectiv redacțional. Cinci dintre viitorii acționari nu l-au dorit. Doar eu și Petre. Cum nu avea o lețcaie în buzunar, am împrumutat pentru el 20.000 de lei și a rămas cum am hotărât eu: acționar și om de scris. Și nimeni n-a regretat.

L-am lăsat la urmă pe Gheorghe Smeoreanu nu pentru că ar fi cel din urmă, cât pentru faptul că personajul merită privit cu atenție. Prematur adus de spate, ca și Ioan Barbu, este tipul de bărbat obișnuit, de înălțime medie, cu ochi ca o apă verzui-tulbure, un zâmbet ca un rictus. Poartă neîmpliniri și ambiții. Are 37 de ani și parcă nu fost niciodată copil sau adolescent. Nu are prieteni, doar oameni care să-l slujească și să-i admire umbra. Rațional, inteligent, mai citit decât alții, egoist, verb agresiv, orgolios, versatil și egolatriu. Aduc în discuție un amănunt semnificativ prin care Gheorghe Smeoreanu a risipit ultimul vâl din ceața în care se ascundea. Era prin martie 1990, ziarul mergea bine, se vindea bine, noi ne bucuram că lumea ne respectă, ne iubește și ne citește. Atunci, Gheorghe Smeoreanu, prinzând un moment de liniște, vorbește: Eu nu vreau ca lumea să mă iubească, vreau să-i fie frică de mine. Ce mai era de știut despre el, a spus-o singur.

Terminase facultatea de Psihologie și predase psihologia la liceul Pedagogic din Râmnic. Își pune priceperea și inteligența în slujba partidului, neducând lipsă nici de una, nici de alta, și ajunge redactor la oficiosul partidului. După ce publică un volum de poezie patriotică, intră repede în grațiile lui Coleașă,

secretarul cu propaganda de la județeană de partid. S-ar zice că nu l-ar mai despărți prea mult timp de funcția de redactor-șef, poate și de alte nebănuite și dorite funcții de partid. Dar a venit evenimentul din decembrie '89, care i-a năruit proiectele. Trăise patru luni în capitala Franței, unde fusese trimis de partid cu o bursă. În ce scop, nu se știe. Gurile rele spun, iar Ioan Barbu întărește, că rostul acelei burse era să supravegheze personalități din diasporă.

Nu cred că s-a contopit cu ideologia comunistă, s-a pus doar în slujba ei mai convingător decât alții. Îl ajutau talentul de gazetar, orgoliul și nemăsurata ambiție. În fața propriei conștiințe, cred, de asemenea, că stă foarte bine: mereu convins că este mai bun decât alții. Întunecat devotament și nemăsurată ambiție. Dar cum orice faptă omenească se reflectă undeva, în conștiința publică sau chiar în cer, după executarea cuplului Ceaușescu, este declarat *persona non grata* și dat afară de la ziar. Căzuse de pe un cal mare și aștepta să i se întindă o mână. Mai departe, se va descurca.

Alături de ei am început insolita aventură a capitalismului pe ghicite, epoca fascinantelor neîmpliniri și a ezitantelor îndrăzneți. Dar acest ziar era cel mai bun turn de observare a vremii, un mirador din care cuprinzi cu privirea prezentul și firava frontieră a viitorului.

Mașinistul filozof

În nouăzeci de zile, câte au trecut de la apariția primului număr, s-au întâmplat multe. Și bune, și mai puțin bune; eram opt oameni care scriau un ziar și care câștigau câte 30.000 de lei pe lună, bani mulți la acea vreme, când salariul mediu era de

3.000. Dar grupul ăsta tot uită să se armonizeze, scârțâie din toate încheieturile, orgoliile se manifestă tot mai des și tot mai violent, iar oboseala se așază în straturi și creează nevroze. Divergențele de opinii se adâncesc, unii vor funcțiile altora, în timp ce eu devin depozitarul tuturor nemulțumirilor. Petre Tănăsoaica și Gheorghe Smeoreanu, care publicaseră sub pseudonim, încep să semneze cu numele care-i consacraseră. Cititorii ne arată obrazul.

Viața care se oglindește în paginile ziarului are și ea nebuniile ei. Se înființează firme de import-export, apar alte ziare cu capital privat sau altoite pe vechea zestre a ziarelor de partid, pe trotuare se ridică chioșcuri, alții iau drumul Turciei, cu portbagajele pline de rulmenți, bomfaiere, truse de scule și tot felul de piese din metal, iar de la turci aduc ce a lipsit omului în anii grei ai comunismului. Încet, încet, piața se umple de Pepsi, de cafea, de ciocolată și bomboane, gumă de mestecat, portocale, banane, chiloți, adidași și blugi turcești. Și cum teroriștii încă mai bântuie mințile oamenilor, cum Securitatea trecuse sub oblăduirea Armatei, cum Miliția merge rușinată cu capul în pământ, iar Ion Iliescu confiscase Revoluția și se hotărâse să transforme Frontul Salvării Naționale în partid politic, ziarul devine cea mai atractivă și credibilă instituție, care-și ia în serios rolul de câine de pază al democrației. Publicăm *Declarația de la Timișoara*, iar *Punctul 8*, care stipula că niciun activist al fostului partid comunist nu poate candida la vreo funcție politică sau administrativă, rămâne zile bune pe prima pagină. Dar foștii activiști și urmașii lor, fii și nepoți, înrolați de-a valma în armata lui Iliescu, neîntrețuți în manipulare și dezinformare, creează confuzie cât să nu vezi la doi pași. Și, astfel, omul coboară încet cu picioarele pe pământ, euforia pierde tăria aromelor, din entuziasmul nebun nu mai rămâne decât un steag decolorat, și nimeni nu mai are

curiozitatea să privească sub poalele libertății.

*

Redacția ziarului este strânsă în două încăperi modeste, într-o clădire din centrul orașului. În prima, mai spațioasă, cu un ochi de geam spre apus, se află biroul secretarei, un fișet metalic lipit de un perete și alte cinci birouri cu cinci mașini de scris. În a doua cameră se intră din prima și este ocupată de o masă lungă, cu alte trei mașini de scris, înconjurată de opt scaune, iar lângă peretele din stânga ușii, cum intri, două fotolii amărâte. Pe masa aceea, Silviu Popescu făcea seara macheta ziarului. În sfârșit, pe hol era veceul și o nișă pentru retururi. În cele trei luni de când se înfiinșase, „Curierul” adunase mai multă influență și respect decât Prefectura județului, Primăria sau alte instituții ale urbei. Banii și faima aduceau, la rândul lor, invidii și răutăți de tot felul, mai ales de la ziarul concurent, urmașul oficiosului comunist, finanțat acum de la bugetul local de coloratură fesenistă.

Din prima încăpere se aude țcănitul unei mașini de scris. Stau la masa lungă, încercând să încropesc un articol despre ce se întâmplase cu orașul în aceste nouăzeci de zile și pe ce drum ar urma să meargă. Este 25 martie. O pală de vânt se strecoară prin fereastra întredeschisă, parcă invitându-mă să privesc afară. Pe fereastră văd părculețul înverzit din stânga. În față este magazinul Cozia, cu patru etaje, iar între magazin și clădirea care găzduia redacția ziarului, o parcare. Prins cu multele treburi ale ziarului, parcă abia acum descopăr că a venit primăvara.

Eram singur la masa lungă de trei metri, când intră în încăpere Costea Marinoiu, directorul Centrului de Librării, târând după el o sacoșă de cărți. Cărțile, spune de cum intră pe ușă. Uitasem de cărți, pofta pentru lectură stingându-se din ziua

când hotărâsem să fac un ziar. Încetaseră, prin urmare, comenziile pentru noile apariții editoriale, dacă nu cumva adormiseră și editurile. Îl privesc surprins, parcă trezit dintr-un vis, iar când deschide sacoșa sunt și mai surprins, acolo fiind vreo douăzeci de cărți cu același titlu, *Preludii epice*, editura Eminescu. Costea Marinoiu zâmbeste și descarcă sacoșa pe masă. Este debutul dumneavoastră, mă încurajează el să deschid o carte. Nu mai am bucuria pe care aș fi avut-o altădată, dar deschid o carte și mă regăsesc acolo, în acel volum colectiv de debut, cu cele douăsprezece pagini dintr-un roman care nu avea să vadă niciodată lumina tiparului. Poate că trăisem prea multă vreme în nesațul așteptării.

*

Ritmul amețitor în care trecuseră primele trei luni ale lui 1990 îmi domolise dorința de a mă bucura. A doua zi, încă priveam cărțile împrăștiate pe masa lungă de trei metri, adusă din subsolul clădirii menite a fi sediul partidului comunist, acum găzduind Prefectura județului. De ani buni, acea masă lungă, de un gălbui leneș, cu inserții maronii și scorojită pe alocuri, nu mai fusese trebuincioasă cuiva, asemenea scaunelor și celor două fotolii, lipsite și ele de orgolii, ca orice lucru uzat de timp. Mă uit cu milă la cărți, așa cum poate se uitaseră și cei din redacție, pentru că nu lipsea decât una, pe care binevoise s-o respecte cu privirea Petre Tănăsoaica. Îmi cere să-i scriu câteva rânduri, cum se obișnuiește, și acel moment îmi spune că apariția unei cărți naște bucurii orgolioase. Scriu, prin urmare, fiecăruia câte ceva și le înmânez cărțile. Unii le primesc schițând un nelămurit zâmbet, alții le pun la loc pentru a le lua mai târziu, sau poate pentru a le uita definitiv acolo. Gheorghe Smeoreanu își aprinde o țigară și răsfoiește cartea, apoi mă privește dintr-o dungă. Nu

știu dacă privirea este apreciativă sau dimpotrivă, nu mai am timp s-o judec, căci Petre Tănăsoaica mă trage de o mânecă și nu-mi dă drumul până în barul de la parterul magazinului Cozia, pe cealaltă latură a parcurii. După ce comandă votcă, mă privește jucăuș-enigmatic și dă drumul unui râs molipsitor, care umple barul. Un râs frenetic, aproape insuportabil. Moșule, peste trei luni mai am un copil! Privirea-i poetică se rostogolește prin bar și mâinile-i lungi gesticulează ca fofeaza unui elicopter. La al doilea pahar de votcă mă întrebă câți bani vom lua la sfârșitul lunii. Tot 30.000 de căciulă, îl liniștesc. Este un motiv temeinic pentru a mai comanda câte un pahar! Îl opresc, amintindu-i că are de scris, iar eu trebuie să ajung la tipografie, apoi să fac de două ori turul chioșcurilor, ca în fiecare zi. Cine e „cap limpede” azi? îl mai întreb. Dan Manolăchescu. Moșule, da' sunt fericit de nu mai pot și-mi iubesc nevasta mai ceva ca la început. Poate-mi face un băiat acum, Georgeta mea... Un bărbat frumos și visător.

*

Primul tur al chioșcurilor, puțin după ce soarele trecuse de zenit, îmi aduce un robust sentiment de izbândă: ziarul se vânduse și vânzătorii mai vor. Dau fuga în tipografie, unde găsesc un balamuc de nedescris. Sandu Surupățeanu, omul de la rotativă și liderul tipografilor, stătea cu o mână înfiptă în gâtul lui Silviu Popescu și un pumn ridicat deasupra capului, în vreme ce Silviu țipa la tipograf. Când mă vede, Surupățeanu îi înfige și cealaltă mână în piept și-l scutură ca pe un măr copt. Tocmai ce-l băgasem pe Ciobanu, ăla de la „Evenimentul”, cu capul în căldarea cu apă, că vine ăsta să-mi spună că ne dă prea mulți bani, încearcă Surupățeanu să-mi explice apriga lui supărare. Ăștia ne spoliază, Traiane, nu se lasă nici pomul scuturat

de vijelie, acum vor și mai mulți bani. Patroane, țipă omul de la rotativă, muncim zi și noapte, dormim pe unde apucăm, cum putem, nu crezi că merităm? Îl scot pe Silviu din mâinile lui Sandu și-l trimit la redacție. Mai trage două mii de exemplare, cu banii o rezolvăm. Cu mata ne înțelegem, patroane, vezi? Dar cu Popescu asta încă n-am terminat, arată cu o mână spre ușa pe care tocmai dispăruse Silviu. Nu-i băiat rău, dar îi sare repede muștarul, încerc să-l liniștesc pe tipograf.

Că Silviu Popescu este un om al contradicțiilor o dovedește și acea seară, când își mai bagă o dată picioarele în el de ziar, își ia porthartul și părăsește redacția, lăsându-ne cu ziarul în aer. El făcea și tehnoredactarea. Cum mi se cam epuizase răbdarea, îl prind pe scări și-l întorc în redacție. Fișetul metalic mi se pare prea ademenitor ca să nu-l bag cu capul în el. Dacă vrei să pleci, pleci de tot, închei eu discuția, privindu-i și pe ceilalți. În tipografie nu mai merge decât „capul limpede” și nu face altceva decât să supravegheze și să supervizeze numărul de care se ocupă. Azi am mai tras două mii de exemplare și bănuiesc că s-au vândut deja. Și așa va rămâne tirajul și pentru mâine.

După ce înțeleg că totul intrase în normal, merg și fac ultimul tur al chioșcurilor, apoi o iau spre tipografie. Se vânduseră și cele trase după-amiază. Chioșcurile rămâneau deschise până seara târziu. Da, ziarul se vindea bine, dar la grijile pe care le aveam trebuia să-i adaug pe Silviu Popescu și pe Gheorghe Smeoreanu. Silviu era imprevizibil și arțăgos, iar Smeoreanu, veșnic nemulțumit, urmărind cu obstinație funcția lui Ioan Barbu.

*

Sandu Surupățeanu meșterea ceva la rotativă cu o cheie franceză. Trecuse puțin de 9. Auzi, zice când dă cu ochii de mine, e adevărată chestia cu ăla care a regulat capra? Nu știu,